

CRISTINA CASSAR SCALIA

ČIERNY PIESOK

PRELOŽIL ADAM ŠPLIŇO

2.

Zástupkyňa policajného komisára Giovanna Guarrasiová, rozvalená v hojdacej sieti pod plachtou, ktorá ju chránila pred sopečným popolom, sa už niekoľko hodín kochala prírodným ohňostrojom. Občas natiahla ruku k jednému z dvoch datľovníkov, medzi ktorými bola sieť zavesená, odrazila sa a nechala sa ešte chvíľu jemne kolísať.

Nič také predtým ešte nevidela.

Vrchol Etny pripomínal ohnisko chrliace plameň. O čosi vyššie sa týčil stĺp popola a sopečných trosiek. Láva sa aj tentoraz zrejme vydala smerom do Valle del Bove, neobývanej priehlbiny na východnom svahu, ktorá slúžila ako záchytná nádrž – pre dedinky roztrúsené po úpätí sopky bola spásou.

Zapla si bundu a natiahla sa k záhradnej stoličke, na ktorej mala odložené tie najdôležitejšie veci: iPhone, papierové vrecúško s pečenými gaštanmi, škatuľku modrých *gauloisiek*, popolník a sprej proti komárom. Vytiahla cigaretu, zapálila si a zhlboka si potiahla prvý šluk.

Tridsaťdeväť rokov, rodáčka z Palerma. Dvanásť rokov v policajnej službe, z toho prvých šesť zasvätených boju proti mafii. Životopis prešpikovaný úspešne vyriešenými prípadmi. Po troch rokoch v Miláne, kde pôsobila ako vrchná komisárka na kriminálke na Via Fatebenefratelli, viedla Giovanna Guarrasiová, pre priateľov Vanina, už jedenásty mesiac oddelenie vražd kriminálnej polície v Katánii.

Z Palerma sa vrátila len pred hodinou – unavená a zničená ako vždy, keď sa blížil ten osudný dátum. Osemnásť september bol pre ňu dňom bolestivých spomienok, ktoré nikdy nevyblednú a sužujú ju smútkom, s ktorým sa musí jednoducho naučiť žiť.

V Miláne, tak vzdialenom od Sicílie, to vydržala tri roky. Tri dlhé zimy, počas ktorých chytá človeka z počasia depka a počas ktorých sa dokonca naučila lyžovať. A k tomu tri letá strávené v nekonečných kolónach na diaľnici pri každej vzácnej voľnej chvíli, len aby sa dostala k najbližšiemu kúsku mora.

Nikto ju do toho nenútil. Sama to tak chcela. A popravde, všetkým bolo jasné, že Miláno pre ňu nebolo to pravé. Ak však mala zmena zafungovať, musela byť radikálna. V kritickom období, po tom všetkom, čo sa stalo, to jednoducho potrebovala.

Za meno Vanina vďačila matke. To ona ju tak prekrstila. Rada sa chválila tým, že ho prevzala zo Stendhalovej novely *Vanina Vanini*, hoci o jej príbehu nemala ani páru. Bola to neobvyklá zdobenina, ktorú si väčšina ľudí aj tak skomolila na typicky sicílske a menej poetické „Vannina“.

Na dedinku Santo Stefano natrafila náhodou pár týždňov po príchode do Katánie. Oáza pokoja na úpätí Etny, kde zdanlivo všetko fungovalo. Očarená touto dokonalosťou a aj faktom, že k moru to mala sotva štvrťhodinu, sa rozhodla usadiť práve tu. Bez ľútosti vymenila blízkosť komisariátu za svätý pokoj.

Bola to správna voľba.

Niekdajší vidiecky domček pristavaný k panskému sídlu v centre obce prešiel nedávnou rekonštrukciou. Mal záhradu a dokonca aj citrusový hájnik. V centre Katánie by niečo podobné nehrozilo, a ak aj áno, nedoplatila by sa.

Tých pár hodín leňošenia v hojdacej sieti stačilo, aby na zástupkyňu Guarrasiovú doľahla únava nahromadená za posledných jedenásť mesiacov. Dnu ju neprinútil ísť ani vlhký večer.

Ani jej nálada, už aj tak poznačená tragickým výročím, sa nezlepšovala. Neprispievala tomu ani vyhliadka na osamelý večer. Možno predsa len mala prijať pozvanie kamarátky Giuli, vlastným menom Marie Giulie De Rosovej. Tá ju celý deň otravovala telefonátmi a správami, ktoré Vanina vytrvalo ignorovala. Lákala ju na večeru do nového podniku v centre. Špecializovali sa v ňom na miestnu kuchyňu, pomaly kysnutú pizzu a remeselné pívá – presne ten typ podniku, aký Vanina inak milovala. Lenže Giuli nikdy nechodila von v menšej ako šesť- či sedemčlennej zostave a Vanina dnes na spoločnosť jednoducho nemala náladu.

Usúdila, že najlepšie bude stráviť tento pokafraný večer na pohovke pri filmovom maratóne čiernobie-

lych klasík. Aspoň ju to odpúta od melancholických myšlienok.

Vanina pustila nohu na zem a snažila sa sieť neprevrátiť, no ako vždy sa zakolísala a spadla z nej. Pohotovo vyskočila a z duše si zanáďavala. Bolo len otázkou času, kedy pristane zadkom v tráve. Boľavé kríže jej pripomenuli, že vo svojom veku by ich po krátkej ceste autom a chvíľke na večernom chlade nemusela mať také skrehnuté. Mohla si za to sama. Roky systematicky bojkotovala posilňovne, bazény, tréningové centrá a čokoľvek, čo len trochu zaváňalo športom.

Prešla cez trávnik oddelujúci dom od hlavnej budovy, vybehla po troch schodoch z lávového kameňa a potlačila vchodové dvere, ktoré nechala pootvorené. V stiesnenej predsieni, kde sa ledva dalo otočiť, si zložila bundu a drobnosti. Aspoňže sa sem zmestila stará komoda z ich domu v Castelbuone, ktorý pred mnohými rokmi jej matka predala. Ona by ho nepredala nikdy, no vtedy mala len štrnásť a jej názor nikoho nezaujímal.

Vošla do obývačky oddelenej od kuchyne posuvnými dverami. Dominoval jej okrúhly stôl – rozťahovací, hoci sama ho rozťahovala len málokedy – a knižnica, v ktorej dva rady kníh zúfalo bojovali v dokonalom chaose o miesto so všelijakými haraburdami. Hneď vedľa stála ďalšia, oveľa väčšia knižnica. Bola maniakálne natrieskaná videokazetami a DVD-čkami, ktoré lemovali televízor so štyridsaťdvapalcovou obrazovkou. Jednu stenu pokrývali odhora nadol plagáty starých filmov. Všetky

talianske a všetky do jedného sa odohrávali na Sicílii. V rohu trónilo kožené kreslo s taburetkaou a príručným stolíkom.

Zástupkyňa Guarrasiová mala pre staré talianske filmy, najmä tie artové, slabosť. A filmy nakrútené na Sicílii boli priam jej vášňou. Zbiera ich už roky, podľa možnosti v neskrátených verziách. Zháňala aj tie najvzácnejšie a najnedostupnejšie vykopávky, v ktorých sa na ostrove odohrávala čo i len jediná scéna. V zbierke ich mala už stodvadsaťsedem. V predigitálnej ére to bola fuška: zbierka siahala od filmov Angela Musca z tridsiatych rokov cez Germiho až po súčasnosť.

Vanina vytiahla zo zásuvky katalóg titulov, ktorý jej kedysi niekto zostavil a ona si ho poctivo dopĺňala. Hodila sa na modernú svetlosivú pohovku, ktorá sa do jej domu hodila asi ako barokový baldachýn do newyorského loftu, no nevzdala by sa jej, ani keby ju mučili. Prežila na nej veľa dôležitých chvíľ. Tých dobrých aj tých zlých.

Potrebovala niečo veselé, niečo nenáročné, čo by jej zahnilo pochmúrne myšlienky. Akurát jej zrak padol na film *Urážka na cti zlievača Mimiho*, keď sa na displeji vibrujúceho mobilu objavila usmievavá tvár vrchného inšpektora Carmela Spanòa. Vždy keď tú fotku uvidela, a stávalo sa to v priemere desať až dvadsaťkrát denne, Vanina premýšľala, ako ten veselý výraz šikovného kolegu vôbec nekorešponduje s obsahom správ, ktoré jej väčšinou oznamoval.

„Počúvam, Spanò.“

„Šéfka, prepáčte, že otravujem tak neskoro, ale nepočká to. Musíte prísť.“

„Čo máme?“

„Našli mŕtvolu. Vo vile v Sciare.“

„Vražda?“

„Možno.“

„Čo znamená ,možno‘, Spanò?“ rozčúlila sa.

„No, na prvý pohľad to nie je celkom jasné... Myslím, že by ste to mali vidieť na vlastné oči.“

Chvíľu ticho hľadela na stenu pokrytú plagátmi, priamo do očí Giancarla Gianniniho, ktorý sa na ňu pozeral takmer sklamane. Tak asi nabudúce, kamoš.

Mobil si pritlačila bližšie k uchu a zdvihla sa z pohovky.

Zamierila do spálne.

„Šéfka?“ prerušil ticho Spanò.

„Prečo nevolali karabinierov?“ spýtala sa na prvú vec, ktorá jej zišla na um. Zvyčajne všetky prúsery na úpätí Etny riešili miestne stanice karabinierov roztrúsené po okolitých obciach.

„Majiteľ vily je môj známy. Volal priamo mne, a keďže mám dnes službu... Viete, toto fakt musíte vidieť...“

„Na vlastné oči, pochopila som, Spanò,“ skočila mu do reči, kým si obliekala nohavice a spod postele lovila letné anglické poltopánky béžovej farby. Po toľkých vyšetrovaniach by už pomaly trafili na miesto činu aj samy.

„Kto je tam s vami?“

„Bonazzoliová a Lo Faro.“

„Fragapane?“

„Už je na ceste. Mám mu povedať, aby po vás skočil?“

„Nie, netreba. Fragapane šofériuje ako moja babka na starom Fiate 500 na trase Palermo-Mondello.“

Inšpektor potlačil smiech.

„Ako chcete.“

Služobnú Berettu 92FS si zastrčila do puzdra pod pazuchu a prehodila si cez seba hnedú koženú bundu. Ponaučenie z najhorších skúseností jej života: von bez zbrane ani na krok.

Keď zo zaprataného vešiaka brala kľúče od svojho Mini, zbadala na kuchynskej linke známy pekáč. Nadvihla bavlnenú utierku a s lútosťou pozrela na dve *scacce*, jemné sicílske plnené placky. Ešte z nich stúpala para.

Spanò by jej v nedeľu večer nevyvolával kvôli hovadinám. Ak zavolať, znamenalo to, že ide o vážnu alebo prinajmenšom chúlостivú záležitosť. Prítomnosť inšpektorky Bonazzoliovej to len potvrdzovala. Vanina dobre vedela, že najbližšie tri-štyri hodiny nebude mať šancu nič prehryznúť. Hoci jedlo v tej chvíli nebolo na vrchole jej priorít, bez váhania si z každej *scaccie* kúsok odkrojila a zahryzla sa. Boli pripravené na raguský spôsob. Najradšej by ich obe spráskala na posedenie, ideálne pri filme, ktorý si práve vybrala, keby ju do služby nepovolala večerná mŕtvoľa. Zapila to niekoľkými glgmi fľaškovej Coca-Coly, ktorá už vyprchala, keďže si ju otvorila ešte popoludní.

Cestou von zaklopala na presklené francúzske dvere v prízemí hlavnej budovy. Bývala tam Bettina, majiteľka domu.

Žena sa vo dverách objavila takmer okamžite. Obklopovali ju vône večne vyťaženej kuchyne, akurát si utierala ruky do zástery. Vdova, meter šesťdesiat, okolo deväťdesiat kíľ. Mala niečo po sedemdesiatke, no celé svoje bytie niesla s nevídanou radosťou. Akoby sa Tina Pica a Sora Lella stretli v jednom tele.

„Vannina! Vitajte späť.“ To dvojité „n“ z nej už nikto nevytlčie. Ani z väčšiny jej krajanov.

„Ale kamže ste sa vybrali? Ešte aj v nedeľu večer nás musia unúvať?“ zahundrala, keď v zlomku sekundy, kým si komisárka naprávala bundu, zbadala puzdro so zbraňou.

Vanina sa pousmiala. Starenka to spolupatričné „nás“ používala veľmi rada.

„Čo už narobíme, Bettina. Vrahom ešte nedošlo, že v nedeľu sa nezabíja.“

„Našli ste si *scacce*?“

„Pravdaže! Už som z každej aj ochutnala. Neskuťočne ma rozmaznávajú.“

Bettina pochádzala z Ragusy a jej *scacce* boli hotové majstrovské diela.

„O hlade sa pracovať predsa nedá! Ktovie, dokedy sa dnes zdržíte,“ prikývla spokojne, hrdá, že sa o jej žalúdok stihla postarať.

Vanina sa s ňou rozlúčila letným kývnutím a zbehla po schodoch. Nasadla do auta a pod tričkom si rozopla gombík na nohaviciach. Tričko mala, chvalabohu, dosť dlhé na to, aby skrylo partiu, na ktorej by čisto teoreticky mala popracovať. Bettina a tie jej večerné prekvapenia tomu veru nepomáhali. Skôr či neskôr jej to bude musieť zatrhnuť, i keď sa jej do toho

veľmi nechcelo. Už aj tak to mala ťažké. Pri všetkom tom strese, ktorý si vláči na pleciach, a nálade neustále na bode mrazu, sa do diéty nútila len ťažko. O to náročnejšie bolo odprieť si jedlá, ktoré ju v krízových chvíľach držali nad vodou. A keď sa k tomu pridali susedine výtvary, bol to vopred prehratý boj.

V poznámkach v iPhone si našla adresu a hodila ju do Google máp. Milióntykrát v duchu žehnala géniovi, ktorý vymyslel navigáciu. Kým sa motala známymi ulicami, vytočila Spanò.

„Počúvajte, Spanò, mám na vás prosbu. Kontaktujte technikov a prokurátora. Kto má dnes službu?“

„Vassalli.“

Vanina ohrnula nosom. Nafúkanec a taký pedant, až to hraničilo s chorobnosťou. Lenže s ním mával takmer vždy ako poverený súdny lekár službu Adriano Calí. Najlepší z najlepších, a hlavne jej kamarát. Pomyslenie, že ho uvidí, ju trochu prebralo z večernej letargie. Dnes bol pre ňu Spanòv telefonát, na rozdiel od iných dní, vyslovene božím trestom. Nebolo však fér hnevať sa na kolegu. Iste, keby nepoznal polovicu katánskej smotánky a nemal toľko kontaktov, celá táto oštara by už dávno skončila v rukách karabinierov, ktorí mali stanicu v Sciare, doslova na skok od vily. Ale úprimne, keby sa z toho nakoniec vyklúľ zaujímavý prípad, búchala by si hlavu o stenu, že si ho nechala ubziknúť. Zástupkyňa Guarrasiová mala totiž zamatané prípady v skutočnosti rada. Veľmi rada. Čím viac ju zamestnávali, čím viac ju oberali o spánok a kradli jej voľné nedele, tým horlivejšie sa do nich vedela pohrúžiť. Telom aj dušou.

3.

Brána vily, primknutá dvoma visiacimi zámkami a ponorená do tmavej záhrady, ukrývala za sebou ošumelú fasádu. Vila bola opustená, bez náznakov života.

Na nádvorí ani stopy po služobných autách.

Zástupkyňa Guarrasiová podráždene siahla po iPhone presne vo chvíli, keď jej na displeji zablikalo meno inšpektorky Bonazzoliovej.

„Marta, to akú adresu ste mi, kur... nik, dali?“ zakričala.

„Aj my sme sa najprv sekli. Musíš obísť vilu až k bočnému vchodu. Otvoriť hlavnú bránu je vraj strašný problém.“

„Aha, takže problém! Majú v dome mŕtvolu, ale otvoriť bránu je pre nich problém? A vy hneď skáčete, ako oni pískajú?“ odsekla, treskla dverami auta a zamierila do bočnej uličky. O päťdesiat metrov ďalej zbadala pri aute policajta Lo Fara. Pozdravil ju svojím typickým frajerským úškrnom.

„Dobrý večer, doktorka.“

Vanina mu úsmev zotrela jediným ľadovým pohľadom.

„To si sa sem trepal len preto, aby si tu postával pri služobnom aute? Kde je Spanò?“

„Ja som vlastne... čakal na vás.“

„Na zlej strane. Na nádvorí nebolo ani nohy.“

Pri bráne sa s baterkou v ruke vynorila inšpektorka Bonazzoliová.

„Nazdar, šéfka,“ pozdravila ju.

Vanina k nej pristúpila. Kútikom oka zbadala, že Lo Faro okamžite vyštartoval za nimi.

„Lo Faro, kam sa ženieš? Pekne tu zostaň a čakaj na technikov a súdneho lekára. A pošli za nami Fragapaneho, ešte sa zide.“ Policajtov sklamaný výraz odignorovala a s Martou prešla cez bránu. „Teda, ak sem vôbec niekedy dorazí,“ dodala tichšie.

Bonazzoliová sa pousmiala. Fragapaneho výkony za volantom boli povestné na celej kriminálke, a to aj na riaditeľstve.

Obišli celú vilu, až dorazili k tmavej terase, ktorá slúžila ako vchod. Prešli halou s mramorovým schodiskom. Bola prepchatá sochami a reliéfmi, ktoré sa v šere dali sotva rozoznať. Za ňou nasledovali dve bizarne zaradené miestnosti. V lustroch obvešaných pavučinami svietila sotva jedna žiarovka z troch. Napokon vošli do úzkej tmavej chodby, z ktorej sa valil odporný zápach.

„Mŕtvola musí byť blízko,“ skonštatovala komissárka a skrívila nos.

„To nie, toto je len dôsledok jej nálezu,“ odvetila Marta a posvietila do kúta, kde sa niekto od hrôzy povracal.